

Verbetering toets extremumproblemen

Los volgende oefeningen op:

- a) Maximaliseer de oppervlakte van een rechthoek waarbij
 $l + 2b = 30$

De oppervlakte van een rechthoek is: $l \cdot b$

Dit zijn twee onbekenden, maar als we kijken naar het gegeven kunnen we er één onbekende van maken. Bijvoorbeeld $l = 30 - 2b$. Dan krijgen we:

$$(30 - 2b) \cdot b = 30b - 2b^2 = f(x)$$

Om een maximum of minimum te vinden, nemen we de afgeleide en stellen die gelijk aan nul.

$$f'(x) = 30 - 4b$$

$$30 - 4b = 0 \Rightarrow b = 7,5$$

Vervolgens maken we een tekenschema ter controle.

x		7,5	
y		0	-

Voor de tekens. Je kan een getal kleiner dan 7,5 invullen in $f'(x)$. Bijvoorbeeld $f'(0)$: $30 - 4 \cdot 0 = 30 > 0$. Hetzelfde kan voor een getal groter dan 7,5 en dan zal je zien dat het een negatief getal is. Nu + wil zeggen dat het stijgt en daarna daalt het. Dit wil zeggen dat het een maximum is.

We hebben dus $b = 7,5 \Rightarrow l = 30 - 2b = 30 - 15 = 15$.

De oppervlakte wordt dan: $7,5 \cdot 15 = 112,5$.

Maximaliseer het product van twee getallen als $x + 3y = 12$ met $x =$ getal 1 en $y =$ getal 2

- b) Het product van de twee getallen is: $x \cdot y$

Dit zijn twee onbekenden, maar als we kijken naar het gegeven kunnen we er één onbekende van maken. Bijvoorbeeld $x = 12 - 3y$. Dan krijgen we:

$$(12 - 3y) \cdot y = 12y - 3y^2 = f(x)$$

Om een maximum of minimum te vinden, nemen we de afgeleide en stellen die gelijk aan nul.

$$f'(x) = 12 - 6y$$

$$12 - 6y = 0 \Rightarrow y = 2$$

Vervolgens maken we een tekenschema ter controle.

Het kopiëren en verspreiden, geheel of gedeeltelijk, van deze inhoud, op welke wijze ook, is verboden.

x		2	
y	+	0	-

Voor de tekens. Je kan een getal kleiner dan 2 invullen in $f'(x)$. Bijvoorbeeld $f'(0)$: $12 - 6 \cdot 0 = 12 > 0$. Hetzelfde kan voor een getal groter dan 2 en dan zal je zien dat het een negatief getal is. Nu + wil zeggen dat het stijgt en daarna daalt het. Dit wil zeggen dat het een maximum is.

We hebben dus $y = 2 \Rightarrow x = 12 - 3y = 12 - 6 = 6$.

Het product wordt dan: $6 \cdot 2 = 12$.

c) Minimaliseer volgende functie $y = 10x^2 - 50x + 80$

We moeten de afgeleide nemen. Dit wordt:

$$f'(x) = 20x - 50$$

$$20x - 50 = 0 \Rightarrow x = 2,5$$

x		2,5	
y	-	0	+

Voor de tekens. Je kan een getal kleiner dan 2,5 invullen in $f'(x)$. Bijvoorbeeld $f'(0)$: $20 \cdot 0 - 50 = -50 < 0$. Hetzelfde kan voor een getal groter dan 2,5 en dan zal je zien dat het een positief getal is. Nu - wil zeggen dat het daalt en daarna stijgt het. Dit wil zeggen dat het een minimum is.

Het minimum is:

$$y = 10(2,5)^2 - 50 \cdot 2,5 + 80 = 17,5$$

d) Maximaliseer de inhoud van een balk als je weet dat:

$$l = 2b$$

$$l + b + h = 40$$

De inhoud van een balk is: $l \cdot b \cdot h$

We hebben drie onbekenden, maar we kunnen l vervangen door $2b$. Dan krijgen we:

$$2b \cdot b \cdot h$$

Nu kunnen we h schrijven als: $h = 40 - b - l$ of $h = 40 - b - 2b$. Dus krijgen we:

$$2b \cdot b \cdot (40 - 3b) = 80b^2 - 6b^3$$

We leiden dit af voor een maximum:

$$f'(x) = 160b - 18b^2$$

$$160b - 18b^2 = 0 \Leftrightarrow b(160 - 18b) = 0 \Rightarrow b = 0 \vee b = 8,89$$

We stellen een tekenschema op om het maximum te vinden

x		0		8,89	
y		0	+	0	-

$x = 8,89$ is het maximum. We gaan van + naar -.

$$\text{De inhoud is dan: } 80 \cdot 8,89^2 - 6 \cdot 8,89^3 = 2107$$

e) Maximaliseer de oppervlakte van een rechthoekige driehoek als
Opstaande rechthoekszijde + platte rechthoekszijde = 9

De oppervlakte van een driehoek is: $\frac{b \cdot h}{2}$. Nu de basis bij een rechthoekige driehoek is de platte rechthoekszijde. De hoogte is de opstaande rechthoekszijde. We kunnen dus schrijven dat $b + h = 9$ of $b = 9 - h$.

$$\frac{(9-h) \cdot h}{2} = \frac{9h - h^2}{2}$$

Dit gaan we afleiden om te maximaliseren:

$$f'(x) = 4,5 - h$$

$$4,5 - h = 0 \Rightarrow h = 4,5$$

www.wiskunne.be

We maken een tekenschema ter controle:

x				4,5	
y		+		0	-

Voor de tekens. Je kan een getal kleiner dan 4,5 invullen in $f'(x)$. Bijvoorbeeld $f'(0)$: $4,5 - 0 = 4,5 > 0$. Hetzelfde kan voor een getal groter dan 4,5 en dan zal je zien dat het een negatief getal is. Nu + wil zeggen dat het stijgt en daarna daalt het. Dit wil zeggen dat het een maximum is.

We vullen h in om de maximale oppervlakte te weten:

$$\frac{9(4,5) - (4,5)^2}{2} = 10,125$$

f) Minimaliseer volgende functie $(x + 120) \cdot 3x$

We kunnen deze functie ook schrijven als: $3x^2 + 360x$. We gaan deze functie afleiden:

$$f'(x) = 6x + 360 \Rightarrow x = -60$$

We maken een tekenschema ter controle:

x				-60	
y		-		0	+

We hebben een minimum. We gaan van - naar +. -60 invullen in $f(x)$ levert:

$$3(-60)^2 + 360 \cdot (-60) = -10800$$